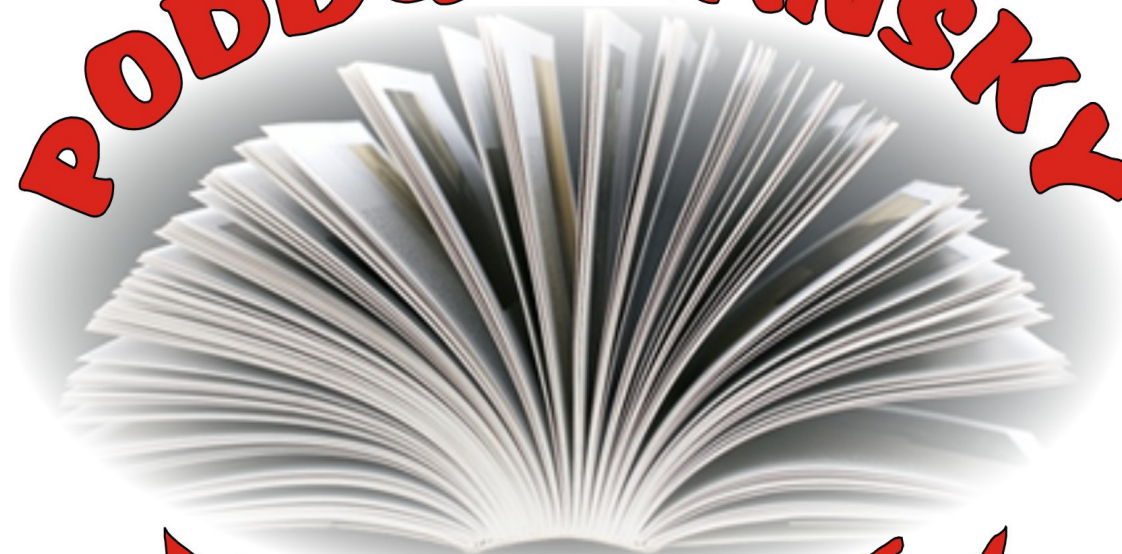

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 11 číslo 4

2020

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
E-knihy v knižnici	5
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	6
Regionálne osobnosti – Miroslav Potoma	10
Dotácia z rozpočtu Mesta Svidník	13
Police plné kníh	14
Od Librisu a Biblisu cez Virtuu do Dawinci	16
Viete, že...?	20
Rozprávkové knižnice z rôznych kútov sveta	21
Výrazy, ktoré preklenuli tisíročia	22
Knižné zaujímavosti	23
Logická hra	24

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

V čase adventnom sme pre čitateľov a návštevníkov knižnice pripravili celý rad zaujímavých a inšpirujúcich podujatí pod spoločným názvom Čarovný december. Z tejto ponuky vyberáme niekoľko.

1.12.2020 – #GivingTuesday, na Slovensku známy pod názvom **Darovací utorok** je sviatok štedrosti a darovania, kedy sa šíri dobro a nezištné dávanie. Projekt Giving Tuesday, má za cieľ motivovať jednotlivcov, firmy či samosprávy, aby vybočili zo zaužívaného stereotypu a zamerali sa na tých, ktorí potrebujú pomoc.

Aj naša knižnica sa rozhodla zapojiť do tejto charitatívnej iniciatívy a obdarovala tri zariadenia v meste Svidník - Nemocnicu arm.gen. L.Svobodu, ZPS Atrium a Senior dom Svida knižnými a vecnými darčekom. Veríme, že pacientom knihy spríjemnia a skrátia čas strávený v nemocnici, klientom pobyt v zariadeniach pre seniorov a že vecné darčeky im vyčaria úsmev na tvári.

04.12.2020 - vedomostná súťaž pre deti pod názvom Svätý Mikuláš. Deň sv. Mikuláša je tradíciou najmä v európskych krajinách. Tento deň oslavuje legendu o dobrotivosti a veľkodušnosti sv. Mikuláša. Nikolaos (v gréčtine „Nicholas“) sa narodil v malej gréckej dedinke na južnom pobreží dnešného Turecka, a to v roku 270 n. l. Svoj život venoval službe Bohu, a tak sa stal aj biskupom Myry. Pochádzal z bohatej rodiny a svoje dedičstvo rozdelil medzi chorých a chudobných. Podľa kresťanských zvykov bol Nikolaos vyhlásený za svätého, ako uznanie jeho mnohých zázrakov a dobrých skutkov. Svätý Mikuláš zomrel

6. decembra 343 n. l. a práve tento deň je Dňom sv. Mikuláša. Mikuláš bol známy aj tým, že v noci ľuďom tajne dával mince do ich topánok, preto si deti, podľa tejto tradície, očistia

svoje topánky a položia ich v predvečer 6. decembra ku dverám alebo na okno. V noci ich navštívi sv. Mikuláš a ráno si nájdu svoje topánky plné cukrovniiek. O tomto svätom a o Mikulášskej tradícii si deti zasúťažili v knižnici pri vianočnom stromčeku.

07.12.2020 - rozsvietenie vianočného stromčeka.

Radosť Vianoc a vianočných sviatkov rozjasní každé jedno rozsvietené svetielko a vyčarí úsmev a radosť na detských tvárach. Tak to bolo aj v Podduklianskej knižnici, ktorú navštívili žiaci ZŠ na Ul. 8. mája so svojou pani učiteľkou. Najprv si vypočuli krásnu Mikulášsku pieseň od Márie Čírovej, tetám knihovníčkam zarecitovali vianočné básničky, zaspievali koledy a potom sa už tešili z rozsvieteného stromčeka pri ktorom si spoločne popriali šťastné a veselé Vianoce.

08.12.2020 - vianočný sobík.

Severské krajiny si nevedia predstaviť zimu a vianočné sviatky bez sobov. A kto to bol vlastne sob s červeným nosom, ktorý sa volal Rudolf? Tu je

jeho vymyslený príbeh: bol to mladý sob, ktorého poznávacím znamením bol červený svetielkujúci nos, za ktorý bol medzi ostatnými sobmi odstrkovaný. Keď sa v jeden vianočný večer Ježiško obával svojej cesty, nakoľko všade bola hustá hmla a soby nevideli ani na krok, vtedy si všimol svietiaci nos Rudolfa a poprosil ho, či by mohol ním posvietiť na cestu ostatným sobom,

aby bolo možné odovzdať všetky darčeky. Rudolf prijal túto ponuku a od tej noci bol prijatý medzi ostatné soby slúžiace Ježiškovi. My v knižnici sme sa rozhodli, že takéhoto sobíka si vytvoríme spolu s deťmi Školského klubu na Ul. 8. mája. Na jeho zhotovenie sme potrebovali iba papier, nožnice, fixy a šikovné ruky a na svete bol pekný sobík, ktorý deťom poslúžil ako stojan na lízanku, ktorú si tam vložili.

09.12.2020 - celé Slovensko číta deťom v čase adventnom. Od roku 2011 je projekt, ktorý organizuje Celé Slovensko číta deťom zameraný na rodinu a prehlbovanie komunikácie medzi rodičmi a deťmi a to prostredníctvom knihy a spoločného čítania. Zameriava sa na vybudovanie návyku pravidelného čítania, harmonizovanie vzťahu rodičov s deťmi, na obohacovanie krásou slov a krásou príbehov. Hlasné čítanie nám dá od žiadneho iného média nedostaneme. Jeho cieľom je podpora emocionálneho, psychického a morálneho zdravia detí a mládeže. Takéto čítanie pre deti v minulých rokoch prebiehalo v priestoroch knižnice s pozvanými hosťami. Tento rok sme sa však v čase sprísnených hygienických opatrení do projektu zapojili iba s minimálnym počtom detí.

Príbehy
Podduklianskej knižnice
pečeniu a zdobeniu medovníkov. Deťom porozprávala okrem iného aj o tom, aké Vianoce ona sama zažila počas svojho detstva.

z knihy Vianočné príbehy prišla deťom do prečítať pani Mária Molčanyiová, ktorá sa venuje

11.12.2020 - darčeková taštička. K nevšednej a kúzelnej atmosfére Vianoc patria i nevšedné, ale aj originálne darčeky. A práve takýto darček – vianočnú taštičku - si mohli v knižnici vlastnoručne vyrobiť pre seba, svojich blízkych a kamarátov, naši malí čitatelia.

Druhá vlna pandémie Covid-19 a s tým súvisiace nariadené protipandemické opatrenia pred šírením koronavírusu priniesli ďalšie obmedzenia pre riadne fungovanie knižníc a od 19. decembra 2020 došlo k ich zatvoreniu až do odvolania.

Knižnice svoje služby začali prezentovať viac v online prostredí. Aj naša knižnica udržiavala virtuálny kontakt so svojimi čitateľmi formou rôznych online aktivít na sociálnych sieťach a webovej stránke knižnice. Spomenieme z nich napr. Noc s Andersenom, ktorá sa v tomto roku uskutočnila z domu s vlastnými deťmi – čitateľmi. V online prostredí sme pripravili pre svojich používateľov súťaž Home Library - Moja domáca knižnica, taktiež online výstavu Kniha roka PSK 2019, či prezentáciu pod názvom Krásy jesennej prírody fotoobjektívom bývalej knihovníčky našej knižnice Márie Cibovej a prezentovali sme množstvo knižných noviniek, na ktoré sa môžu čitatelia tešiť, keď sa opäť otvoria dvere do knižnice. Viac na našom FB a stránke <http://podduklianskakniznica.sk/>

**Nadežda Mičáková
a
Ľudmila Priputníková**

E-knihy v knižnici

Keďže sme v 21. storočí, ktoré je storočím elektronizácie informácií, je preto samozrejmosťou, že aj Podduklianska knižnica v rámci rozširovania a skvalitňovania služieb pre svojich používateľov privítala s nadšením novú modernú službu, a to požičiavanie elektronických kníh, ktoré sú obohatením nášho knižničného fondu a veríme, že čitatelia po nich radi siahnu. A čo sú to vlastne e-knihy? Sú modernou realitou, ktorá bola vytvorená ako paralela ku klasickým papierovým knihám, je to počítačový súbor, ktorý sa zobrazuje pomocou zariadenia s displejom, kde displej nahrádza papier, programové vybavenie, podobne ako sadzba, zalamuje text na stránke a tiež nám umožňuje listovať v elektronickej knihe. Zariadenia, programy a typy e-kníh môžu byť rôzne. Elektronická kniha sa nedá chytiť (je nehmotná) a je ďalšou formou čítania obľúbených príbehov. V porovnaní s tlačенou knihou má niekoľko odlišností, napr. e-kniha je doručovaná elektronicke, cez internet. Môžete ju stiahnuť a začať čítať hneď. Na čítanie e-knihy je potrebné elektronické zariadenie (PC, čítačka e-kníh, tablet alebo smartfón) a program, ktorý je schopný e-knihu zobrazovať. E-knihy sú dobrou alternatívou tlačенých kníh, sú skvelé pri cestovaní, pretože vám nezaberú miesto v kufri, ako tlačенá kniha. Elektronická kniha je tiež šetrná k životnému prostrediu

Dokážete v nej ľahko a rýchlo alebo klikat' na hypertextové stránky. Môžete ju mať stále dokážete si v nej meniť nemá stránkovanie, ktoré by v klasickej knihe. Počet strán písmo máte nastavené na môžeme skonštatovať, že e-klasickej knihe, sú niekoľko takýchto kníh, ktoré v prípade knižníc pre používateľa dostupné aj v pohodlí domova. Vo svete sa rozšírili v roku 2007, keď Amazon predstavil prvú čítačku Kindle, na Slovensku najmä v roku 2010, keď predaj e-kníh spustil Martinus.sk.

Niekoľko rozdielov alebo výhod a nevýhod medzi klasickou knihou a e-knihou. Tlačенá kniha má aj dekoratívnu funkciu vyplní napr. poličku s knihami, je vhodná ako darček. Je to predmet, niečo, čo vieme uchopiť. Pre niekoho musí mať klasická kniha vôňu papiera a tlačiarenskej farby, klasickú knihu si prečítate kdekoľvek aj bez wi-fi, ale ak máte vybitú batériu tak si e-knihu neprečítate. Klasickú knihu je vidieť, e-knihu nevidíme, pre klasickú knihu musíme mať nábytok, pre e-knihy žiadne miesto (nábytok) nepotrebujeme. E-knihu po prečítaní nemôžeme ani darovať, predat', posunúť ďalej. Pri klasickej knihe prezrádzate ľudom okolo seba svoj vkus, názor, pri e-knihe nikto netuší, čo práve čítate, v čítačke môžete mať aj tisíc kníh, ale tisíc kníh si so sebou nikdy nezoberiete, elektronická kniha neváži nič, váži iba čítačka. Je veľký rozdiel čítať niečo z displeja a z papiera. No či čítame knihy na čítačkách alebo klasické papierové, jedna vec je istá, dostaneme estetický zážitok, s ktorým obohacujeme našu dušu a poznanie.

Knihy sú súčasťou ľudského života už od dávnych čias. V 15. storočí Guttenberg vynášiel knihtaľ a knihy sa stali lacnejšími a viac dostupnými pre ľudí. Možno e-kniha je ďalšou etapou šírenia kníh. Ľudia začínajú čítať na internete alebo na čítačkách, ale neznamená to, že ozajstné knihy idú do zabudnutia.

Veríme, že táto nová moderná forma knihy, a vo svete veľmi populárna, si nájde svojich priaznivcov aj v našej knižnici a takto obohatí, rozšíri a skvalitní naše služby.

Návod ako si e-knihy požičať z Podduklianskej knižnice nájdete na stránke knižnice: www.podduklianskakniznica.sk pod názvom *E-knihy pre našich čitateľov zadarmo.*

Nadežda Mičáková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

FOTOGRAFIE

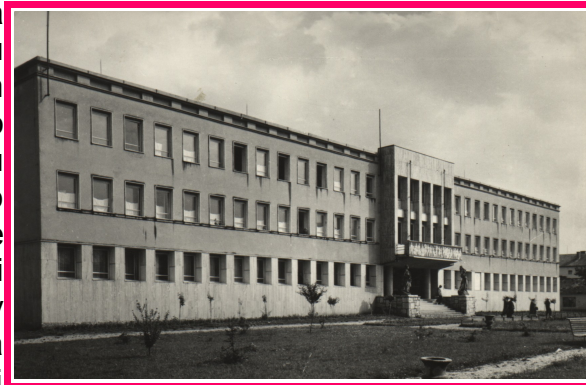
Regionálne pohľadnice ako zdroj informácií o regióne

V tomto čísle nášho časopisu pokračujeme v predstavovaní fotografií, tentokrát to budú **pohľadnice** s regionálnym aspektom, ktoré sa nachádzajú v regionálnom knižničnom fonde oddelenia bibliografie a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice (ďalej PK) vo Svidníku. Je treba povedať, že aj **pohľadnica**, a teda aj regionálna, má podobnú výpovednú dobovú hodnotu ako regionálna fotografia. Aj keď obe sú fotografiami, je medzi nimi určitý rozdiel. Pohľadnica je obrazový dokument, alebo súbor dokumentov, ktorý je vyhotovený fotografickým postupom alebo iným postupom (lept, medirytina, litografia a pod.) a zachytáva prírodné krásy, architektonické objekty či spoločenské udalosti daného regiónu, ktoré sú doplnené krátkym vysvetľujúcim textom. Má rovnaký význam ako fotografia, no už svojou existenciou vyjadruje spoločenský význam zobrazovaného objektu v dobe vzniku fotografie. Zvyčajne je na nej, popri vyobrazení daného objektu, uvedené meno fotografa, cena pohľadnice, veľkosť pohľadnice (najčastejšie je to formát A6), poprípade názov firmy alebo fotografickej agentúry, ale aj miesto na nalepenie poštovej známky a miesto na napísanie adresy. Z dobového

hľadiska sú najmä historické pohľadnice zvyčajne čiernobiele, novšie sú farebné. Pohľadnice zohrávajú dôležitú úlohu aj v rámci cestovného ruchu. Turisti, ktorí navštívia daný región, sú veľmi radi, ak si môžu kúpiť regionálnu pohľadnicu, poslať ju svojim blízkym či známym, aby im takto priblížili región, ktorý navštívili. Teda pohľadnice z toho hľadiska sú aj významným socializačným artiklom. Pohľadnice sa stavajú aj objektom rozličných výstav, prostredníctvom ktorých poznávame región vizuálne tak, ako ho fotograf zachytil fotoobjektívom. Na regionálnych fotografiách môže byť zobrazený jeden ucelený pohľad na daný objekt, alebo čiastkové pohľady na viac objektov. Pohľadnice môžu byť vydané

príležitostne pri významných udalostiach v regióne. Môže to byť výročie prvej písomnej zmienky mesta či obce, jubileum významnej udalosti či významnej regionálnej osobnosti, významné sakrálné objekty, vianočné či veľkonočné pozdravy a pod. V dnešnej virtuálnej dobe mnohé regionálne pohľadnice sú vystavené aj na internete, avšak ich klasická podoba je stále aktuálna a zachovaná. Priblížime vám zopár regionálnych pohľadníc z nášho knižničného fondu. Okres Svidník, a teda aj jeho sídlo, mesto Svidník, a celý región sa svojim vývojom menil, pribúdali nové objekty, ktoré sa zachytávajú aj na pohľadniciach. V regionálnom knižničnom fonde PK sa napr. nachádzajú tri historické čiernobiele pohľadnice: **pohľad na mesto Svidník** (rok 1950); **budova rímskokatolíckeho kostola a v pozadí budova vtedajšieho ruského gymnázia vo Svidníku** (rok 1950, cena pohľadnice bola 2,50 Kčs=korún československých) a budova vtedajšieho **Poľnohospodárskeho učilišťa vo Svidníku** (sídlilo v terajšej budove Okresného úradu vo Svidníku). Ďalšie regionálne pohľadnice o meste Svidník boli vydané napr. v roku 2005 pri príležitosti 650. výročia prvej písomnej zmienky o meste Svidník. V roku 2014 vydala redakcia novín Podduklianske novinky sériu pohľadníc pri

príležitosti 60. výročia Slávností kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska vo Svidníku pod názvom **Krásy kraja pod Duklou**. Sú to historické fesivalové fragmenty zo slávností. Mesto Svidník vydalo niekoľko fotografií v rámci projektu **Mesto a región Svidník – poznaj a propaguj**. V okrese Svidník sa nachádza aj najviac sakrálnych pamiatok - drevených gréckokatolíckych chrámov, ktoré sú cennými historickými pamiatkami. Občianske združenie **Naše pamiatky** vydalo niekoľko pohľadníc

drevených chrámov aj z okresu Svidník. Gréckokatolícke arcibiskupstvo v Prešove v rámci projektu **Záchrana drevených chrámov na Medzinárodnej drevenej ceste** vydalo niekoľko pohľadníc so snímkami

drevených chrámov v okrese Svidník ako súčasť monotematických publikácií k dreveným chrámom v okrese Svidník. Pohľadnice vydávajú aj niektoré farnosti vo Svidníckom okrese. Najviac pohľadníc v rámci cestovného ruchu bolo vydaných s tematikou **vojenskej histórie** v okrese Svidník, ku ktorej sa viaže Karpatsko-duklianska operácia na Duklianskom priesmyku, či vojenské historické objekty

ako je Vojenské múzeum vo Svidníku, prírodné vojenské múzeum na Dukle a vo Svidníku, vyhliadková veža (teraz sa uvádza pod pojmom rozhľadňa) na Dukle, Údolie smrti a ďalšie. V súčasnosti pohľadnice s touto tematikou vydáva aj informačné centrum Dukla Destination vo Svidníku. Aj najstaršie národnostné múzeum na Slovensku **Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku** (ďalej MUK) sa môže popýšiť mnohými pohľadnicami, ktoré pravidelne vydávalo a vydáva. Sú to pohľady na múzeum, na národopisnú expozíciu či pohľady na skanzen. Je sympatické, že pohľadnice vydávajú aj naše obce najmä pri

príležitosti jubileí ich prvej písomnej zmienky. Zvyčajne sa vydávajú ako súčasť jubilejných tematických monografií pri príležitosti prvej písomnej zmienky o obci. V našom fonde

máme desiatky takých fotografií. Ešte je potrebné uviesť aj mená niektorých fotografov, ktoré sú uvedené na niektorých našich fotografiách, je to napr. Peter Holent zo Svidníka, ktorý žije v Bardejove, Ladislav Cuper z Prešova, ktorý je rodákom z Nižného Mirošova, Ivan Čižmár zo Svidníka a ďalší. Niektoré fotografie boli vytlačené aj v Tlačiarňi svidníckej vo Svidníku. Zaujímavosťou je, že pohľadnice vydávajú aj niektoré súkromné prevádzky, napr. Lyžiarske stredisko Šarbov či Penzión Medveď v Medveďom a ďalšie. Je potrebné uviesť, že

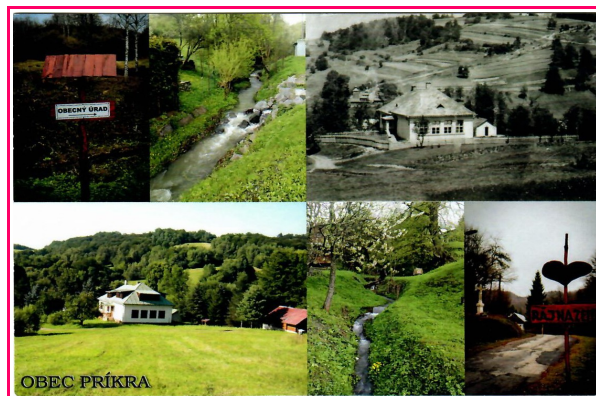
osobitnú kapitolu regionálnych fotografií tvoria

fotografické skladačky, niekoľko z nich máme aj v našom fonde, týkajú sa napr. drevených chrámov, národopisnej expozície MUK, Galérie Dezidera Millyho či histórie futbalu vo Svidníku a pod. Naše putovanie po dejinách svidníckeho regiónu v podobe regionálnych fotografií ukončíme niekoľkými najnovšími zábermi na mesto Svidník, na folklórny súbor Makovica vo Svidníku, na Domašu a na Chrám Matky Božej v Stropkove. Historické i novodobé pohľadnice

regionálneho charakteru, regionálne fotografie sú cenným vizuálnym dokumentom, sú zdrojom vývoja daného regiónu, spomienok, inšpirácií, úvah, sú zdrojom pri spracovávaní fotografických publikácií, populárno-náučných či iných publikácií, a preto zohrávajú dôležitú úlohu nielen pri propagácii daného regiónu, ale aj pri jeho poznávaní, zohrávajú rovnako dôležitú úlohu pri regionálnej výchove, aby najmä mladá generácia poznávala a poznala daný región aj vizuálne tak, ako je zachytený fotoobjektívom.

Emília Kudlová

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojim menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Miroslav Potoma

Ak sa povie **insitné umenie**, známe aj pod pojmom naivné umenie, mnohí si spomenieme napr. na chýrnu a slávnu predstaviteľku tohto výtvarného umenia **Zuzanu Chalupovú**, Slovenku zo Srbska, z Kovačice, ktorá svojimi nádhernými kresbami, maľbami z bežného života ľudí na dedine, z detstva spojeného s prírodou a so

zvykmi a tradíciami, upútala nejedného obdivovateľa jej výtvarného prejavu nielen doma, ale aj za hranicami, kde vystavovala svoje kresby na mnohých prestížnych svetových výstavách neprofesionálneho výtvarného umenia. A k takýmto nemenej známym predstaviteľom výtvarného neprofesionálneho umenia, a v poslednom období aj insitného výtvarného umenia na Slovensku patrí aj Miroslav Potoma zo Stročina. Narodil sa v r. 1962 v Stropkove, vyrastal v Stročíne, kde žije a tvorí. Záujem o kreslenie a maľovanie mal už od detstva, vtedy sa formoval jeho vzťah k výtvarnému umeniu. Ako žiak sa zúčastňoval rôznych výtvarných súťaží. K jeho prvým úspechom patrilo víťazstvo v kreslení na chodník na

Základnej deväťročnej škole v Mestisku. Základy kreslenia dostal od učiteľa ZUŠ vo Svidníku Imricha Makaru. Aj keď sa nedostal na štúdium na umeleckú priemyslovku, jeho talent, nadanie a vytrvalosť mu dopomohli k tomu, že i bez umeleckej školy sa stal výtvarníkom. Jeho maľbám a obrazom rozumie každý, kto prejavuje záujem o jeho umenie, verejnosť ho pozná ako ľudového výtvarníka. Skončil Stredné odborné učilište pri vtedajších

Východoslovenských železiarňach v Košiciach, kde aj pracoval. V roku 1986 sa vracia do Stročina, kde sa naplno venuje maľovaniu a zapája sa do kultúrneho života nielen vo svojej obci, ale aj v okrese Svidník. Podnetom pre jeho umelecký rozvoj sa stali plenéry výtvarníkov, na ktorých sa rád zúčastňuje. Krásy prírody svojho rodného kraja prezentuje v krajinárskej tvorbe, či už sú to obrazy alebo grafiky. Využíva na to rôzne výtvarné techniky,

kresby, perokresby, kresby tužkou, pastely, olejomaľby, aj linoryty. Svojimi prácami sa prezentuje v rámci okresu, kraja, aj v celoslovenských súťažiach neprofesionálnej výtvarnej tvorby, ktoré uskutočňuje Podduklianske osvetové stredisko (ďalej POS) vo Svidníku a Národné osvetové centrum v Bratislave a z ktorých si pravidelne prináša rôzne ocenenia. Svoje práce prezentuje aj na mnohých zahraničných výstavách v Poľsku, Česku, Francúzsku, Rusku aj v Nemecku. V r. 1996 mal samostatnú výstavu v Podduklianskom osvetovom stredisku, na ktorej prezentoval 60 malieb, kresieb

a linorytov, v roku 2000 jeho autorská výstava v Mestskom kultúrnom stredisku vo Svidníku mala názov **Dotyky prírody**. Vystavoval vo viacerých okresných mestách východného Slovenska. V Stropkove bol zakladajúcim členom Výtvarného klubu pri Miestnom odbore Matice slovenskej. V posledných rokoch jeho výtvarné snaženie inklinuje k insitnému umeniu, kde si oživuje spomienky na detstvo, na každodenný život na dedine, ale aj na čaro významných sviatkov a zvykov. Okrem malieb

na sololit a plátno sa venuje aj maľbe na sklo. Jeho špecifické kompozície, množstvo postavičiek, žiarivá farebnosť a životný optimizmus robia z jeho insitných obrázkov malé skvosty. Maľovanie je pre neho koníčkom - sviatkom a oddychom, nie povinnosťou. Jeho umelecké diela oslovili aj krajanov žijúcich v USA, kde jeho obrázky zdobia titulné stránky kresťanských časopisov. Za insitnú maliarsku tvorbu získal v r. 2001 Čestné uznanie v celoslovenskej súťaži neprofesionálnej výtvarnej tvorby v Humennom za výtvarnú prácu **Zabíjačka**. V r. 2005 získal ocenenie Čestné uznanie zo 42. ročníka celoslovenskej súťaže **VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2005** v Humennom za prácu **Zvážanie úrody**. V r. 2006 mal samostatnú autorskú výstavu v Stropkove pod názvom **Insitné umenie Miroslava Potomu**. Zúčastnil sa napr. aj na Medzinárodnom plenéri pre neprofesionálnych výtvarníkov **Jesenná paleta** v Roztokoch, ktoré zorganizovalo POS vo

Svidníku, na ktorom sa prezentoval svojou jubilejnou 20. výstavou výtvarných prác. Z jeho insitného výtvarného umenia spomenieme niekoľko malieb a obrazov, ako napr. olej na plátne **V zime**, **Na jablkách**, **Zasnežené gazdovstvo**, **Stavanie májov**, **Korytár**, **Na polnočnej**, či olej na skle **V rozkvet**, **Ľudoví muzikanti** a ďalšie. V r. 2009 na piatom ročníku medzinárodnej výstavy naivného (insitného) umenia VERNEVIL SURAVRE, ktorá sa konala vo Francúzsku, reprezentoval Slovensko ako jediný zo 140 umelcov. V roku 2010 sa zúčastnil na Bienále naivného umenia poľsko-slovenského pohraničia organizovaného Asociáciou Euroregiónu Tatry v Nowom Targu, kde bola jeho umelecká práca ocenená prvým miestom v rebríčku súčasných slovenských umelcov prezentujúcich insitné umenie. V r. 2012 zúčastnil sa na výstave v Poľsku, v mestečku Nowy Targ, kde sa uskutočnil cyklus výstav pod názvom Umelci poľsko-slovenského pohraničia. Porota mu udelila prvú cenu za obrazy **Na gazdovskom dvore**, **Zo skanzenu** a **Z kostola**. Ako jediný zo Slovenska vystavoval svoje výtvarné diela aj na Prvom medzinárodnom festivale insitného umenia vo svätom meste Jeruzalem, ktorý sa uskutočnil počas Vianoc v r. 2012. Výstava bola zorganizovaná v rámci Festivalu židovskej kultúry, umenia a filmu. V predvianočnom čase v r. 2016 vystavoval svoje práce v Moskve v rezidencii Veľvyslanectva Európskej únie v Moskve. Bola to prvá výstava, ktorú práve Slováci

zrealizovali počas predsedníctva v Rade Európskej únie. Aj touto výstavou sa prostredníctvom malieb, obrazov vracia do detstva a života s rodičmi a starými rodičmi na dedine. V jeho obrazoch a maľbách rezonujú letné či zimné ľudové zvyky, hrabanie sena,

rúbanie dreva, koledovanie, betlehemci či zabíjačka. Jeho postavičky a objekty sa nám prihovárajú v rozličných životných situáciách, čím autor vytvára jedinečnú kompozíciu a mozaiku života na dedine. Miroslav Potoma sa podieľal na obnovení plastiky **Tanečnice** na obchodnom dome Profit (známy pod názvom Jednota) vo Svidníku. Je členom ART klubov vo Svidníku, v Stropkove a na Detve. Svet Miroslava Potomu je charakteristický svojou viacfarebnosťou, farby sú živé. Na svojom konte má stovky výtvarných prác, ktoré sa tešia

oblúbe a záujmu, ako doma, tak aj v zahraničí. Svidnícky okres sa môže len pýšiť, že v ňom žije a výtvarne tvorí nesmierne nadaný a talentovaný maliar, ktorý svojimi krásnymi výtvarnými dielami robí radosť obyvateľom nielen mesta a okresu Svidník, ale celému Slovensku, a je známy aj ďaleko za hranicami našej vlasti. Inšitné výtvarné umenie môžeme považovať aj za propagáciu života ľudí v minulosti v rozličných životných situáciách, a to ho zaraďuje aj do propagácie kultúrneho dedičstva života nášho detstva, života našich rodičov a starých rodičov. A preto je také krásne a príťažlivé. Známy český spisovateľ Bohumil Hrabal takto sa vyjadril o naivnom maliarstve : „*Naivní malíři sú dospelé deti, ktoré naraz vzali ceruzku alebo štetec a tým prvým pohybom ruky na čistú plochu zistili, že obrazy sú nielen ich detským ihriskom, ale aj obranou proti nude, hojivou krásou, jednoduchou ako liečivé byliny.*“ A takou hojivou krásou a pohladením duše človeka sú aj maľby a obrazy skromného a pritom vynikajúceho a obdivuhodného výtvarníka Miroslava Potomu zo Stročina, na ktorého sme patrične hrdí, a ktorý patrí k významným regionálnym osobnosťami regiónu Svidník v oblasti výtvarného umenia.

Emília Kudlová

Použitá literatúra:

Grúsová, Katarína: Výtvarníka Miroslava Potomu ocenili/Katarína Grúsová. In: Podduklianske novinky.- Roč. 11, č. 4 (2012), s. 11

Grúsová, Katarína: Miroslav Potoma ako jediný na Slovensku vystavoval v Jeruzaleme/Katarína Grúsová. In: Podduklianske novinky.- Roč. 12, č. 1-2 (2013), s. 14

Inšitné umenie Miroslava Potomu : vernisáž výstavy v Mestskej knižnici Stropkov.- [Svidník : Podduklianske osvetové stredisko], 2006. 1 skladačka [6] s. ; obrázky; 10x20cm

Renomovaní maliari jeho práce obdivujú : priblíženie tvorby výtvarníka Miroslava Potomu. In: Kultúrnik.- Roč. VI, č. 6 (2000), s. 2

Sivák, Pavol: Výtvarník Miroslav Potoma zo Stročina vystavuje v Moskve/-pn-. In: Podduklianske novinky.- Roč. 15, č. 51-52 (2016), s. 9

Zdroj: <https://grafika.sk/clanok/rozhovor-s-maliarom-miroslavom-potomom/>
<http://www.uluv.sk/product/potoma-miroslav--prezentacia-7099/>
<https://www.naivniumeni.cz/miroslav-potoma/>
<https://www.galeriaas.sk/predaj-obrazov/insitne>

DOTÁCIA Z ROZPOČTU MESTA SVIDNÍK ROK 2020

Knižnice majú svoje nezastupiteľné miesto v procese rozvoja znalostnej a informačnej spoločnosti. Sú zdrojom poznatkov, informácií a vzdelávania. Sú jediným miestom, kde sa dlhodobo budujú, uchovávajú a sprístupňujú fondy kultúrneho, vedeckého a informačného dedičstva. Poslaním každej knižnice je uspokojovať kultúrne, vzdelávacie a informačné potreby občanov, podporovať ich celoživotné vzdelávanie a duševný rozvoj a zabezpečovať slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov. Túto úlohu plnia poskytovaním knižnično-informačných služieb z vlastných knižničných fondov a sprístupňovaním vonkajších informačných zdrojov. Aby sme zabezpečili a uspokojili informačnú potrebu občana, musíme v prvom rade zhromažďovať a budovať kvalitný fond knižničných dokumentov. A keďže v práci v knižnici k základným úlohám patrí aj dopĺňovanie knižničného fondu, jeho uchovávanie a sprístupňovanie, Podduklianska knižnica tejto úlohe venuje náležitú pozornosť a to nákupom nových publikácií. Pri nákupe berieme do úvahy všetky vekové kategórie ako deti, mládež, študentov a dospelých. Zvýšenú pozornosť sústredíme na nákup literatúry pre deti a mládež, pretože chceme byť nápomocní detskému čitateľovi, chceme v deťoch vzbudzovať uvedomelý vzťah k literatúre, vštepovať lásku ku knihe a obdiv k jej tvorcom, pôsobiť na čitateľov v zmysle rozširovania ich kultúrno-estetického obzoru, prehlbovania ich kreativity ale aj vzdelávania a výchovy. Dbáme aj o dopĺňovanie knižného fondu pre bibliobus, ktorý zabezpečuje pravidelný prísun nových informácií obyvateľom malých obcí tohto regiónu.

Zámerom a cieľom nákupu knižného fondu z poskytnutej dotácie z rozpočtu mesta Svidník je skvalitniť a vylepšiť situáciu v Podduklianskej knižnici vo Svidníku v dopĺňovaní knižničných fondov pre našich používateľov. Knižný fond zakúpený z poskytnutej dotácie je umiestnený v oddelení služieb čitateľom v stacionárnej knižnici a v bibliobuse. Do fondu knižnice bolo zakúpených a spracovaných 14 titulov kníh, t.j. 23 exemplárov v hodnote 200.- €. Knižný fond bude všetkým našich čitateľom slúžiť pri ich ďalšom vzdelávaní, ale hlavne pri trávení voľného času, pretože našim hlavným cieľom sú spokojní používatelia knižnice, kvalitný knižničný fond, zvyšovanie počtu nových čitateľov a výpožičiek. O zakúpených knihách z dotácie rozpočtu mesta Svidník budeme čitateľskú verejnosť informovať a zároveň tieto publikácie propagovať v miestnej regionálnej tlači a to v týždenníku Podduklianske novinky v rubrike Kniha, ktorá zaujme, na výstavkách kníh v priestoroch knižnice, kde si budú môcť používatelia knižnice vybrať z tejto ponuky nových kníh a na webovej stránke Podduklianskej knižnice www.podduklianskakniznica.sk, kde sú uverejnené tituly zakúpených kníh.

Touto cestou sa chceme srdečne poďakovať mestu Svidník za poskytnutie finančnej dotácie na nákup kníh. Aj do budúcnosti rátame s touto podporou.

Nadežda Mičáková

Police plné kníh

Knižné novinky

ČIONI, Chiara

Čarovné vianočné dobrodružstvo. - Praha : Ottovo nakladateľství 2019. - 36 s.

Malý škriatok Paluk býval sám vo veľkom strome uprostred lesa. Aby nebol taký osamelý, rozhodol sa Veľký škriatok nájsť mu novú rodinu. Odporučil mu navštíviť dom Vianočného deduška. Bol práve predvianočný čas, takže Paluk na vlastné oči videl, ako sa pripravujú darčeky pre ľudské deti. Najväčšiu radosť mu však Vianočný deduško urobil tým, že si ho vybral, aby mu pomohol s rozvozom pripravených darčiekov. Na dobrodružnej výprave uvidel veľa nových vecí, o ktorých doposiaľ pochyboval, že vôbec existujú. Po návrate z cesty si bol istý, že sa do veľkého stromu už nevráti, že našiel vytúžený nový domov a v ňom aj nových priateľov.

Variť môže každý. Obrazový kurz praktickej gastronómie krok za krokom. - Praha : Ottovo nakladateľství 2020. - 368 s.

Ako už názov tejto knihy napovedá, variť môže naozaj každý. Pokročilí aj začínajúci kuchári a kuchárky v nej nájdu textové aj obrazové návody na množstvo skvelých receptov predovšetkým zo stredomorskej kuchyne. Pomocou metódy "krok za krokom" zvládnu všetci bez problémov základné techniky čistenia, porciovania a úpravy zeleniny, mäsa a rýb. Naučia sa pripravovať domáce cestoviny, rôzne druhy pečiva, tort a sladkostí. Dozvedia sa ako správne spracovávať známe i menej známe suroviny. Zoznámia sa aj s kuchynským náčiním, ktoré by nemalo chýbať v ich kuchyni. Preložené z talianskeho originálu.

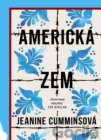
SNUNIT, Michal
Duševták. - Bratislava : Verbarium 2020. - nestr.

Kto sme? Kam smerujeme? Vo svojom poetickom diele Duševták si izraelská spisovateľka Michal Snunit kladie aj takéto filozofické otázky, robí to však vľúdny jazykom. Dušu človeka prirovnáva k vtákovi, sídlacemu hlboko v ňom a zdôrazňuje, aké dôležité je načúvať mu, aby sme prežili šťastný a plnohodnotný život. Pôvabnú knižku s jednoduchým, ale silným posolstvom, ktorú prirovnávajú k Malému princovi, preložili do 25 jazykov a len v domovine autorky sa z nej predalo viac ako 400 tisíc výtlačkov.

CUMMINSOVÁ, Jeanine
Americká zem. - Bratislava : Tatran 2020. - 360 s.

Strhujúci príbeh matky a syna na úteku pred mexickým drogovým kartelom otvára oči aj srdcia mnohých čitateľov. Lydia Pérezová urobila v živote jedinú, no o to fatálnejšiu chybu. Vydala sa za investigatívneho novinára, ktorý mal odvahu zverejniť informácie o mafiánskych praktikách. A to sa v Mexiku, kde životy ľudí ovládajú gangy, mafie a drogové kartely, jednoducho neodpúšťa. Lydiina rodina je zabitá. Chladnokrvnú vendetu prežije len ona a jej osemročný syn Luca. Bezmocná Lydia sa so synom pokúsi o útek cez hranice. Naskakujú na smutne známy nákladný vlak „Beštia“, ktorý ich má dopraviť na sever. Tu plánujú využiť služby priekupníkov. Zúfalo sa snažia dostať do bezpečia...

Nadežda Mičáková

Od Librisu a Biblisu cez Virtuu do Dawinci

November 1989 naštartoval demokratizačný proces v našej spoločnosti a tým aj výrazné zmeny v rozličných oblastiach jej života, ktoré poznamenali aj knižnice. V rámci informatizácie spoločnosti na báze automatizácie a elektronizácie sa knižnice postupne zmodernizovali a skvalitnili svoje knižnično-informačné služby v prostredí internetového virtuálneho sveta, a tak sa plnohodnotne zaradili do moderného trendu vývoja súčasnej informačnej spoločnosti. Výraznú rolu v tomto procese zohrali knižnično-informačné systémy (ďalej KIS), ktoré zasiahli do (takmer) všetkých oblastí činnosti knižníc. Podduklianska knižnica (ďalej PK) vo Svidníku, do roku 1996 Okresná knižnica, sa plne zapojila do tohto procesu, a tak postupne zautomatizovala všetky oblasti činnosti knižnice. Automatizačný proces knižnica začala realizovať od roku 1992 zakúpením troch počítačov a dvoch tlačiarní.

Knižnično-informačný systém (program) LIBRIS

Zakúpená počítačová technika bola zavedená do činnosti knižnice **v marci 1993**, keď sa prešlo na automatizované spracovávanie knižného fondu v programe **LIBRIS** – v subsystémoch **Akvizícia, Katalogizácia**. Program Libris knižnica kúpila od spoločnosti ACOM Košice, ktorá tento program vyvinula, jej konateľom a zároveň školiteľom bol RNDr. Tibor Menyhért. Pracovníčky oddelenia akvizície, spracovania a ochrany knižničných fondov uskutočnili prvý zápis knihy v tomto programe **2. apríla 1993**. Od roku 1994 sa knihy spracovávali aj do dvoch bibliobusov, ktoré v rámci slovensko-holandského projektu BIBLIOLIBUSY boli dané v PK do prevádzky **20.10.1993**. V uvedenom systéme sa spracovávali aj periodiká dochádzajúce do knižnice v subsystéme **Časopisy** a audiovizuálne dokumenty. V r. 1994 sa začalo so spracovaním knižničného fondu v subsystéme **Retro** na úseku pre deti a mládež. Od **22.5.1995** sa začalo so spracovaním beletrie v subsystéme Retro, od **9.10.1995** sa spracovávala NL pre dospelých a od **1.12.1995** sa v subsystéme Časopisy spracovávali periodiká. Subsystém Služby bol v r. **1995** zavedený do oboch bibliobusov a do stacionárnej knižnice **1.1.1996**, čím sa nahradila dovtedy klasická forma poskytovania služieb, a teda aj výpožičný proces knižnice. V tom istom roku sa začalo so spracovaním fondu regionálnej literatúry v subsystéme **Retro**. Od **2.9.1997** Podduklianska knižnica sprístupnila knižničný fond formou **online katalógu**, a tak umožnila používateľom knižnice, ale aj širokej používateľskej verejnosti vyhľadávať informácie v tomto katalógu prostredníctvom internetu. V dňoch **11.8.1997-22.8.1997** sa uskutočnila prvýkrát elektronická revízia knižničného fondu v stacionárnej knižnici a v bibliobusoch v subsystéme **Revízia**. Je potrebné skonštatovať, že do programu Libris sa v uvedených rokoch zapojili všetky vtedajšie okresné knižnice vo Východoslovenskom kraji. K programu Libris uskutočňoval dr. Menyhért pravidelné školenia k všetkým subsystémom a verziám tohto programu. Práca v programe Libris sa v PK skončila **14.9.2007** a v bibliobuse **10.5.2010**.

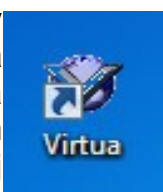
Knižnično-informačný systém (program) BIBLIS

Oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry PK budovalo regionálne článkové bibliografické databázy formou klasických printových kartoték na báze excerpcie regionálnych periodík a excerpcie celoslovenských periodík, v ktorých boli uverejňované články s regionálnym obsahom, a to od roku 1975 formou výmeny bibliografických

záznamov na kartotekových lístkoch medzi 14-timi spolupracujúcimi knižnicami v rámci projektu Koordinácia bibliografickej činnosti v knižniciach Východoslovenského kraja. Kooperantmi boli vtedajšie okresné knižnice, ŠVK Košice, ŠVK Prešov a Krajská knižnica Jána Bocatia v Košiciach. Pri KK Jána Bocatia Košice vzniklo združenie ZVYKNI, ktoré združovalo bibliografické pracoviská vtedajších okresných knižníc Východoslovenského kraja. Výslednicami tejto spolupráce boli každoročne vydávané bibliografické ročenky v spolupracujúcich knižniciach, v našej knižnici to boli ročenky pod názvom Svidnícky okres v tlači, ktoré knižnica vydala za roky 1975-1992, teda 17 bibliografických ročeníek. Bola to na vtedajšiu dobu veľmi užitočná spolupráca a bibliografické ročenky sú neodmysliteľnou súčasťou poskytovania regionálnych informácií používateľom aj v súčasnosti. Aj v tomto oddelení PK vytvorili sa podmienky pre automatizáciu a elektronizáciu bázy dát v oblasti článkovej regionálnej bibliografie zakúpením programu **BIBLIS** v roku **1994** od spomínanej spoločnosti ACOM Košice. Školiteľom tohto programu bol tiež RNDr. Tibor Menyhért, ktorý tento systém vyvinul. V uvedenom roku sa do programu vkladali záznamy len skúšobne, naostro sa začali vkladať v roku **1995**, aj retrospektívne za roky 1993-1994. V programe sa okrem regionálnych článkových záznamov budovali bibliografické databázy Analytik, Dejiny miest a obcí okresu, Cirkev, čiastočne sa budovala aj databáza regionálnych osobností v subsystéme Osud a databáza Kraj, do ktorej sa vkladali bibliografické záznamy na výmenu spolupracujúcim knižniciam. Je potrebné uviesť, že v začiatkoch ako Libris tak aj Biblis nepracovali v internetovom prostredí. Stále pokračovala výmena bibliografických záznamov spolupracujúcim knižniciam, ale už modernejšie, nahrávaním záznamov na diskety a tiež zasielaním záznamov prostredníctvom e-mailu. Takáto spolupráca trvala až do roku 2004. V roku 2003 bola v súvislosti so spracovávaním záznamov vo formáte UNIMARC nainštalovaná unimarcovská verzia systému Biblis – **BIBUNI**. V systéme Bibuni sa pracovalo krátko, i to len cvične a skúšobne. Článková regionálna databáza bola pre používateľov sprístupnená v roku 2003 online (OPAC) v internetovom prostredí. V systéme Biblis sa pracovalo do júna 2004.

Knižnično-informačný systém VIRTUA

V rámci automatizácie, elektronizácie a informatizácie spoločnosti sa postupne začalo uvažovať, aby aj pre knižnice bol sprístupnený integrovaný knižnično-informačný systém, do ktorého by boli začlenené všetky knižnice na Slovensku. Vychádzajúc z uvedeného obstarala Slovenská národná knižnica (ďalej SNK) v Martine pod vedením generálneho riaditeľa Dušana Katuščáka od americkej firmy VTLS knižnično-informačný systém **VIRTUA** v rámci projektu KIS3G (knižnično-informačný systém tretej generácie). Do tohto systému (programu) sa zapojila aj Podduklianska knižnica a s ňou aj 14 knižníc vtedajšieho Východoslovenského kraja, medzi prvými boli bibliografické pracoviská verejných regionálnych knižníc. Dňa **15.7.2004** podpísal generálny riaditeľ SNK Martin Dušan Katuščák a Mgr. Kamil Beňko, riaditeľ Podduklianskej knižnice vo Svidníku, zmluvu o prijatí a vstupe PK do integrovaného knižnično-informačného systému VIRTUA a o vstupe do celoslovenského projektu KIS3G. Pred realizáciou tohto systému absolvovali bibliografi participujúcich knižníc celý rád školení k samotnému programu a formátu MARC21 (9.6.-12.6. 2004 Košice, 17.-18.6.2004 Košice) a v dňoch 7.7.-8.7.2004 to boli školenia spojené s akceptačnými testami na získanie certifikátu. Konverzia bibliografickej regionálnej článkovej databázy sa uskutočnila v októbri 2004, prekonvertovaných bolo 10927 záznamov zo systému Biblis do systému Virtua. Do konca roka sa vkladali záznamy do Virtui cvične do produkčnej databázy, reálna prevádzka systému v knižnici sa začala

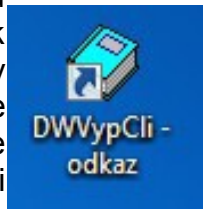

v roku **2005** nainštalovaním ostrej databázy. Aj počas ďalšej spolupráce v systéme Virtua sa uskutočňovali systematické školenia, v systéme sa pracovalo podľa katalogizačných pravidiel AACR2 a od 1.2.2018 podľa katalogizačných pravidiel RDA, zo stany SNK boli spracované metodické príručky k uvedeným pravidlám i ku všetkým verziám programu Virtua. V systéme Virtua pracovalo oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry do **31.8.2020**, teda plných 16 rokov.

Aj konverzii databázy kníh a výpožičného systému zo systému Libris do systému Virtua v r. **2007** tiež predchádzalo viacero školení ku katalogizácii, k výpožičným službám, k spracovávaniu periodík a k získaniu certifikátov absolvovaním akceptačných testov. K výpožičnému systému vo Virtui získali certifikáty všetci pracovníci knižnice, pracovníčky oddelenia doplňovania získali ešte navyše certifikáty pre katalogizáciu knižničného fondu a spracovanie periodík. Od **17.9.2007** sa spracovávanie knižničného fondu, fondu periodík a špeciálnych dokumentov uskutočňovalo v programe Virtua, od toho dátumu bol v tomto programe zavedený aj výpožičný systém v PK. Od **1. októbra 2008** knižnica pristúpila k zníženiu prevádzkovania bibliobusov z dvoch na jeden z ekonomicko-technických dôvodov. Prechod z programu Libris do programu Virtua sa v bibliobuse uskutočnil **11.5.2010**. V systéme Virtua oddelenie akvizície, doplňovania a spracovania a ochrany knižničných fondov ako aj oddelenie služieb pracovalo 13 rokov. Celovo PK v systéme Virtua pracovala 16 rokov, práca v systéme sa skončila **31.8.2020**.

Knižnično-informačný systém (program) DAWINCI

Od 2.9.2020 osem regionálnych knižníc Prešovského samosprávneho kraj (ďalej PSK), a medzi nimi aj PK vo Svidníku, prijali nový KIS Dawinci. Ešte pred samotným spustením systému sa v dňoch 13.-15.7.2020 uskutočnilo preškolenie bibliografov odborným konzultantom, lektorom a školiteľom spoločnosti SVOP **Mgr. Pavlom Špánim** v Krajskej knižnici P.O. Hviezdoslava v Prešove. Vlastníkom systému Dawinci je **Spoločnosť SVOP s.r.o. v Bratislave**, ktorá sa od r. 1996 sústreďuje na oblasť informačných systémov-vývoj softvérových systémov pre spracovanie, vyhľadávanie a prezentáciu dát. Systém Dawinci slúži pre malé aj veľké knižnice všetkých typov (viď web Spoločnosti). Konverzia bibliografických regionálnych záznamov zo systému Virtua do systému Dawinci ako aj konverzia databázy kníh sa uskutočnila v čase od **1.-6.9.2020** priebežne podľa jednotlivých knižníc, a v tom čase sme kontrolovali v testovacej databáze PSK správnosť a kompletnosť prekonvertovaných záznamov. Z Podduklianskej knižnice, z oddelenia bibliografie a regionálnej literatúry, z Virtui do Dawinci bolo prekonvertovaných **27513** bibl. záznamov. Následne od **7.9.2020** bola v systéme Dawinci spustená ostrá databáza PSK tak pre bibliografiu ako aj pre katalogizáciu a pre služby. Pracovníci jednotlivých oddelení získali prístupové heslá, a tak sme začali s excerpciou a spracovaním článkov, ale aj kníh už v uvedenom systéme, začal sa aj výpožičný proces. Systém Dawinci je komplexný systém, ktorý pokrýva všetky informačné toky knižníc, je multimediálny, teda umožňuje spracovávať rôzne typy dokumentov, medzi nimi aj regionálne v najširšom slova zmysle. Pracuje vo formáte MARC21, umožňuje komunikáciu s inými systémami. V rámci PSK sa vytvorila spoločná regionálna článková databáza a databáza kníh v rámci knižníc **PSK**, v ktorej sa nachádzajú všetky typy hesiel - menné, predmetové, personálne, korporatívne a geografické knižníc PSK a vzájomnou kooperáciou sa pri spracovávaní záznamov tieto heslá vkladajú a preberajú zo spoločnej databázy do regionálnej článkovej databázy PK a do databázy kníh

prostredníctvom holdingov, pričom každá knižnica napr. v rámci bibliografie podľa potrieb vytvára ďalšie regionálne heslá, ktoré sa týkajú daného okresu, resp. regiónu, ak sa v databáze nenachádzajú. Obdobne sa pracuje aj pri spracovávaní kníh. Naučili sme sa pracovať v tomto systéme a osvojili sme si aj nové pojmy: scenár, stĺpce, filtrovanie, záložky, prehliadače, či mriežka, search, working. Bibliografické záznamy článkov a kníh sa spracovávajú v marcovských poliach (MARC21) a sú usporiadané v stĺpcoch, je možnosť filtrovať podľa rozličných potrieb vyhľadávania informácií, meniť počet, obsah, usporiadanie, farbu pozadia i textu a šírku stĺpca. V systéme sa dá **rešeršovať** a tlačíť výstup z rešerše, pričom veľkým prínosom systému je **ISBD** výstup bibliografického záznamu tak článkov ako aj kníh, pri knihách je to rozšírené o stručný obsah knihy, ktorý bibliograf či katalogizátor môže využiť pri spracovávaní rešerší a spracovávaní rozličných tematických bibliografií, lebo má hotový záznam so všetkými potrebnými údajmi štandardného zápisu bibliografických údajov, ktoré tak vytvárajú ucelenú informáciu samotného záznamu. Sme na začiatku, a aj keď nám vytváranie a spracovanie záznamov v tomto systéme spočiatku trvá dlhšie, súvisí to aj s tým, že napr. každá bibliografická informácia, regionálna obzvlášť, si vyžaduje kvalitu, presnosť, správnosť, overovanie každého regionálneho hesla, aby tak bibliograf zaznamenal všetko, čo sa v regióne deje, čím región žije, ale aj udalosti či veci minulé, ale aby aj výber článkov na spracovanie do databázy bol obsahovo kvalitný a tak aby sa ukázal aj intelektuálny potenciál bibliografa. Regionálna databáza je aj určitou propagáciou regiónu a má mimoriadnu výpovednú hodnotu o regióne. Nie je jednorazová, ale archívna. Sme radi, že toto všetko nám pri spracovávaní regionálnych záznamov poskytuje aj nový knižnično-informačný systém Dawinci.

Emília Kudlová a Nadežda Mičáková

Použitá literatúra

Vyhodnotenie činnosti Okresnej knižnice vo Svidníku za rok 1992, 1994

Správa o hodnotení činnosti a hospodárenia za rok 1993

Komplexný rozbor činnosti knižnice za roky 1995-2016

**Školenie katalogizátorov verejných knižníc
Vsl. kraja v systéme Virtua
PK Svidník, 25.4.2007**

**Školenie bibliografov verejných knižníc
Vsl. kraja v systéme Virtua
Košice, 8.7.2004**

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **topobibliografia** /gréc./ bibliografia, ktorá spracúva tlačovú produkciu vydanú na určitom mieste; miestopisná bibliografia
- ◆ **triller** /angl./ pútavé, napínavé dielo (kniha, hra, film a pod.); trháč
- ◆ **trilógia** /gréc./ umelecké dielo skladajúce sa z troch obsahovo súvisiacich diel
- ◆ **typograf** /gréc./ odborník v kníhtlači, kníttlačiar, sadzač
- ◆ **vernisáž** /franc./ slávnostné otvorenie výstavy
- ◆ **vernovka i verenovka** /podľa vlastn. m./ vedecko-fantastická kniha pre mládež od francúzskeho spisovateľa J. Verna
- ◆ **vyexcerpovať** (dačo) /slov. + lat./ urobiť výpisky, excerpty, doklady z literatúry, tlače a pod.
- ◆ **vyexpedovať** (dačo) /slov. + lat./ odoslať, vypraviť spisy, knihy, balíky a pod.
- ◆ **vytypizovať** (dačo) /slov. + lat./ vyznačiť typy písma na sadzbu rukopisu (diela, článku a pod.)
- ◆ **wallaceovka** /podľa vlast. m./ dobrodružný román od E. Wallacea
- ◆ **žáner** /franc./ druh literárneho útvaru, napr. epický román, novela, rozprávka; *lyrický* ž. lyrika; *dramatický* ž. tragédia, komédia, dráma; *publicistický* ž., *detektívny* ž., *hudobný* ž.

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Rozprávkové knižnice z rôznych kútov sveta

zdroj: https://sk.pinterest.com/pin/43487952621936030/?nic_v2=1a6mUDJqX

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazeologizmy), ktoré prekonali tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

PAX

Pax – dosl. Mier – rímska bohyňa mieru. Na bohyňu sa vyvinula z personifikácie mieru, nemala preto rodičov ani potomkov. V starších časoch sa s jej kultom nestretávame; za takmer tisíc rokov rímskych dejín bol aj tak iba sedem ráz mier, a to tiež nie nadhlo.

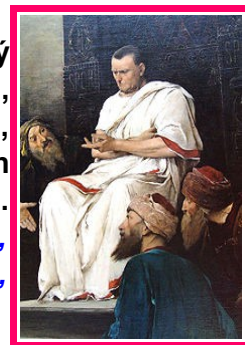
PEGASOS

Pegasos – okrídlený kôň, ktorý vyletel z tela Gorgony Medúzy, keď jej hrdina Perseus odsekol hlavu. Vedel lietať rýchlo, ako vietor a žil vo vysokých horách, kde ho chytil hrdina Bellerofontes, aby s jeho pomocou zahubil obludu Chiméru. Po zabití Chiméry ostal Pegasos v jeho službách. Keď sa však Bellerofontes rozhodol vyletieť na ňom na Olymp, najvyšší boh Zeus túto opovážlivosť potrestal a poslal na Pegasa zúrivosť, takže sa na ňom Bellerofontes neudržal a pádom na zem stratil rozum. *Neskôr sa Pegasa zmocnili básnici a vznášali sa na ňom na Parnas k Múzam a na Helikón k Hippokréne, aby tam čerpali básnickú inšpiráciu.*

PILÁT

Pilát – Pontius Pilatus – miestodržiteľ rímskej provincie. Bol krutý, nadutý a nenávidel Židov. Evanjeliá v súvislosti s Ježišovým procesom uvádzajú, že Pilát nenachádza na Ježišovi nijakú vinu a chce ho pustiť na slobodu, napokon však, „umyvajúc si ruky“, splní požiadavku židovských náboženských predstaviteľov a odsúdi Ježiša na smrť ukrižovaním. *Dodnes sa používa výraz dostať sa niekde, do niečoho ako Pilát do kréda, žartovne dostať sa niekde bez vlastného pričinenia, nevedomky, omylom, bez vlastnej zásluhy alebo viny.*

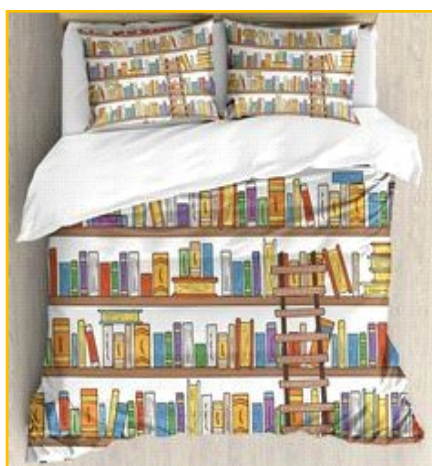
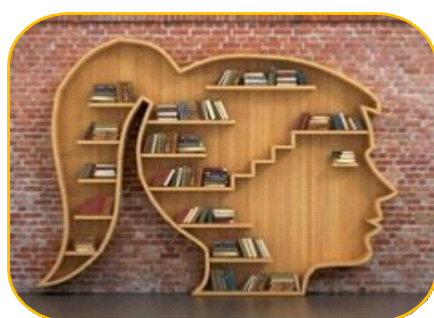
Zdroj: <https://redhistoria.com/mitologia-griega-la-leyenda-de-pegaso/>
https://sk.wikipedia.org/wiki/Pil%C3%A1t_Pontsk%C3%BD

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia.* Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Knižné zaujímavosti

pre milovníkov kníh

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

1	8		7	9			5	2
		9		5				8
	7	5	8			4	9	
	1		2	6	5		3	4
5	3	6	4	8		2		
8		4	3		7	5	6	9
3		1	5	7	8	9	2	6
7					3	1	4	5
6				4	1		8	

6	5	8	2	4	1	9		7
2					7	6	8	4
3	4	7			9		5	
1	7		8	9	5		4	2
			4	3		1		8
8				7	2	5	9	6
	1	9	7	6	8			
7				2	4			9
4	8		9		3		6	5

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882192. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Priputníková, Nadežda Mičáková**